

Chính sách thực phẩm của một số nước trên thế giới và gợi ý cho Việt Nam

NGUYỄN VĂN PHƯƠNG*

Tóm tắt: Bài viết phân tích một vài khía cạnh lý luận và chính sách can thiệp vào hệ thống thực phẩm của một quốc gia trên thế giới. Chính sách thực phẩm có thể được tiếp cận theo cấp ban hành từ địa phương đến toàn cầu và bởi một cơ quan chính phủ, doanh nghiệp hoặc tổ chức. Từ đó đề xuất cách tiếp cận trong phân tích chính sách thực phẩm tại Việt Nam.

Từ khóa: Chính sách, hệ thống thực phẩm, phân tích chính sách.

1. Đặt vấn đề

Nông nghiệp và thực phẩm là lĩnh vực quan trọng trong nền kinh tế, sản phẩm nông nghiệp và thực phẩm là sản phẩm thiết yếu nuôi sống con người. Hơn nữa, số lượng và chất lượng thực phẩm có ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống và sức khỏe con người. Thiếu thực phẩm, thực phẩm chất lượng kém và không an toàn có thể dẫn đến bệnh tật, đói nghèo và gây ra những yếu tố bất ổn xã hội. Vì vậy, tất cả các quốc gia đều quan tâm và xác định đảm bảo an ninh lương thực là vấn đề đầu tiên. Chưa kể trong điều kiện kinh tế phát triển và toàn cầu hóa, nhu cầu thực phẩm thay đổi nhanh chóng, và ngày càng tăng lên (Tilman và cộng sự, 2011).

Đặc thù của ngành nông nghiệp và thực phẩm cũng khác biệt so với ngành khác. Sản xuất nông nghiệp không ổn định, do cung biến động và chịu nhiều tác động của các yếu tố bên ngoài như thời tiết, khí hậu, đất, nước, dịch bệnh rất khó kiểm soát. Thực phẩm cần được bảo quản và chế biến sau khi thu hoạch. Điều này mở ra nhiều cơ hội việc làm và kinh doanh

cho nhiều người nhưng không phải loại thực phẩm nào cũng bảo quản và chế biến được. Do đó, bảo quản, chế biến và lưu thông phân phối thực phẩm tốn nhiều chi phí hơn các ngành công nghiệp khác, trong khi chất lượng có thể bị biến đổi. Bên cạnh đó, do đặc thù của cầu về thực phẩm là ít co giãn, nên giá biến động rất lớn (Norwood và Lusk, 2021).

Trong nền kinh tế thị trường, sự can thiệp của chính phủ vào quá trình sản xuất kinh doanh phân phối và tiêu dùng là cần thiết như bàn tay “hữu hình” nhằm vỗ tay cùng “bàn tay vô hình” là “giá cả” giúp điều tiết thị trường và các hoạt động sản xuất kinh doanh. Sử dụng hệ thống chính sách của nhà nước nhằm khắc phục những điểm yếu và sự thất bại của thị trường dưới sự điều tiết của bàn tay vô hình “giá cả” (Norwood và Lusk, 2007). Chính phủ can thiệp vào ngành nông nghiệp và công nghiệp thực phẩm nhằm bình ổn giá cả và giúp người dân có thể tiếp cận thực phẩm khi thị trường diễn ra các yếu tố bất lợi cho cả người mua và người bán. Chính sách thực phẩm hướng đến giải quyết các vấn đề về số lượng, chất lượng và an toàn thực phẩm. Cách tiếp cận

---

*Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

